بررسی مشکلات تولیدکنندگان ماهیان گرم‌آبی و سردآبی

اعضای اتحادیه‌های پرورش دهندگان ماهیان سردآبی و گرم‌آبی امروز در اتاق تعاون ایران مشکلات تولید این صنف را با یک عضو فراکسیون محیط زیست مجلس در میان گذاشتند.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی، سمیه رفیعی نماینده مردم تهران و رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس امروز در اتاق تعاون ایران در جمع رؤسای اتحادیه‌های تولیدکنندگان ماهی سردآبی و گرم‌آبی حاضر شده تا از نزدیک با مشکلات این تولیدکنندگان آشنا شده و نقطه نظرات آنها را برای رفع مشکلات به کمیسیون مربوطه در مجلس انتقال دهند.

ارسلان قاسمی رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق تعاون ایران در این نشست گفت: در حوزه صید و آبزی‌پروری، در بخش صید دو بخش صنعتی و صید ساحلی وجود دارد که در بخش ساحلی صیادان کشور حضور دارند و در بخش صید صنعتی در آب‌های بین‌المللی کشتی‌های بزرگ مشغول صید هستند. ما در کشور دو میلیون و ۵۰۰ هزار صیاد در قالب ۲۵۰ شرکت تعاونی داریم که عمده اینها در بخش صید ساحلی فعالیت می‌کنند.

وی با بیان اینکه صیادان کشور در واقع مرزبانان آبی کشور هستند، گفت: متأسفانه ذخایر آب‌های ما رو به نقصان و کاهش است و فشار زیادی به منابع آبی وارد می‌شود و با صدور مجوزهای بی‌رویه صید،

ذخایر ماهیان در حال از بین رفتن است هماهنگونه که داستان ماهیان کیلکا در شمال کشور مشکلاتی ایجاد کرد.

به گفته وی، در ناوگان صید صنعتی برخی از ناوگان که از قبل حضور داشتند مانند ناوگان کلاس فردوس و طبس که در آب‌های بین‌المللی صید می‌کنند و یک بخش کشتی‌های چینی جدید برای صید ذخایر میکتوفیده هستند که اخیراً سر و صدا به پا کرد.

به گفته قاسمی با توجه به اینکه کشور ما ۱۳ سال حق عضویت خود در سازمان بین‌المللی صید را نپرداخته است و در حال حاضر ۲ میلیون دلار بدهکار است، بنابراین ناوگان صید صنعتی ما کمتر می‌توانند در آب‌های بین‌المللی فعالیت کنند البته بخشی هم مربوط به تحریم‌هاست که مانع این فعالیت می‌شود.

رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق تعاون همچنین گفت: در بخش آبزی‌پروری در کشور که در یک اقلیم خشک و نیمه خشک قرار داریم ۵۰۰ هزار هکتار منابع آبی در کشور وجود دارد. در پرورش ماهی قزل آلا اگر رتبه اول دنیا نباشیم، جزء ۵ توزیع کننده برتر دنیا هستیم. در ماهیان گرم‌آبی هم بازار داخلی و هم بازار کشورهای همسایه را داریم. همچنین میگوی ایران یک محصول ارگانیک و به عنوان دارو شناخته می‌شود که مشتریان خاص خود را دارد، اما با اینحال ما از نوار ساحلی کشور در شمال و جنوب که به طول ۳۳۰۰ کیلومتر است به خوبی استفاده نکردیم، در حالی که در کشورهای اسکاندیناوی از محل پرورش ماهی در قفس حدود ۲ تا ۳ برابر هجم آبزی‌پروری ما به تولید ماهی می‌پردازند به خاطر اینکه از اول تولیدمان را بر مبنای واردات برنامه‌ریزی کردیم در حالیکه باید اول کارخانه ساخت تجهیزات و قفس پرورش ماهی را درست می‌کردیم که تکنولوژی پیچیده‌ای ندارد و بعد از آن به پرورش ماهی در قفس روی می‌آوردیم.

قاسمی گفت: سازمان شیلات مانع بود که از تکنولوژی خارجی استفاده کنیم، آن زمان آقای مهندس ندیمی بوشهری استاندار وقت بوشهر به ما گفت با اختیار من و بدون اینکه نیاز باشد از شیلات مجوز بگیرید، کارشناسان تایلندی بیاورید که بگویند مشکل پرورش میگو چیست که در آنجا کارشناس تایلندی بعد از بررسی گفت شما برای پرورش میگو اول هتل ساختید، در حالیکه ما با پول حاصل از تولید میگو هتل درست کردیم و بنابراین باید اول تجهیزات پرورش ماهی در قفس و آبزیان را تولید کنید.

در این جلسه همچنین فلاح مدیرعامل اتحادیه ماهیان سردآبی گفت: یکی از مشکلات تولید ما صدور مجوزهای بی‌رویه است که این مجوزها در مراجع قضایی هیچ ارزشی ندارد به گونه‌ای که مجوز یک آرایشگری به عنوان وثیقه قبول می‌شود اما مجوز پرورش ماهی سردآبی را قبول نمی‌کنند. ما باید طرح کرامت تولیدکننده را تهیه کنیم و پروانه‌های بهره‌برداری ما ارزش داشته باشد.

به گفته فلاح، حتی سازمان تأمین اجتماعی خود کشاورز بهره‌بردار شیلاتی را شامل یارانه بیمه قبول نمی‌کند و این اجحافی است که به تولیدکننده می‌شود و آنها هم برای جبران این اجحاف ۳ تا ۴ نفر از اعضای خانواده خود را بدون اینکه در شیلات کار کنند در لیست بیمه قرار می‌دهند.

به گفته مدیرعامل اتحادیه ماهیان سردآبی، تشکل‌های بخش تعاونی در شیلات ضعیف نگه داشته شدند، در حال حاضر یک سازمان نظام مهندسی کشاورزی و یک سازمان نظام دامپزشکی برای ما پروانه صادر می‌کند که در واقع به ازای هر پروانه از ما پول می‌گیرد. من مجوز رتبه A دارم، اما ای کاش مجوز رتبه C داشتم که بیشتر به نفع من بود. این سازمان‌ها برای صدور هر مجوز سالانه ۱۵۰ هزار تومان از ما می‌گیرند و خدماتی هم نمی‌دهند.

مدیرعامل اتحادیه ماهیان سردآبی بیان کرد: این وظایف قبلاً جزء حاکمیتی بود که در اختیار سازمان شیلات قرار داشت اما در راستای برون‌سپاری و به بهانه کوچک کردن بدنه دولت این وظایف را به سازمان‌های دیگر واگذار کردند که نه بدنه دولت کوچک شد و فقط کار به جای دیگر رفت که هزینه اضافه برای تولیدکننده تحمیل شد. ۹۰ درصد هزینه سربار برای ما اضافه کردند، ۱۰۰ درصد نیروی اضافه در سازمان‌های غیردولتی اضافه کردند در حالیکه باید این مجوزها توسط اتحادیه‌های مربوطه صادر شود.

فلاح این را هم گفت که ما اگر بخواهیم نظر کارشناسی خود را برای مجلس بدهیم مستقلاً نمی‌توانیم نظر دهیم و باید از طریق سازمان دامپزشکی به شما گزارش بدهیم که آنها هم برای آمار سازی و گرفتن بودجه آمار تولید را بالا می‌برند. مثلاً سازمان شیلات مدعی است تولید آبزی‌پروری ما سالانه ۱۵۰ تا ۱۷۰ هزار تُن است در حالیکه ما که اتحادیه تولیدکنندگان ماهی سردآبی هستیم می‌گوییئم پارسال ۹۰ هزار تُن بیشتر ماهی سردآبی تولید نشد و امسال هم حدود ۹۰ هزار تُن تولید می‌شود زیرا می‌دانیم ۵۰ درصد مزارع تولید ماهی سردآبی

تعطیل هستند و آنهایی که تولید می‌کنند زیر ظرفیت فعالیت می‌پردازند. به عنوان مثال در استان چارمحال و بختیاری حدود ۴ هزار مزرعه پرورش ماهی تعطیل شده یا در **استان خراسان رضوی** ۵۰ درصد مزارع پرورش ماهی خشک شده‌اند. ما هیچ بودجه‌ای برای اتحادیه نداریم، سازمان شیلات ما را به عنوان دکوری قرار داده است و فقط وقتی می‌خواهد آمار بدهد از ما استفاده می‌کند.

مدیرعامل اتحادیه ماهیان سردآبی گفت: کارخانه‌ها برای گرفتن نهاده خوراک ماهی آمار تولید را بالا اعلام می‌کنند و می‌گویند ۱۷۰ هزار تن آبزی‌پروری در کشور داریم، آنها نهاده تولید را تحویل می‌گیرند. در مورد تخم ماهی چشم‌زده هم آمار به اشتباه می‌گویند. مثلاً می‌گویند ۱۰۰ میلیون تخم ماهی چشم زده داریم و ۴۰۰ میلیون نیاز به واردات داریم.

فلاح همچنین گفت: در بخش وام بانکی، وام‌های پرورش‌دهندگان ۵ ساله باید تسویه شود در حالیکه برای وام مسکن ۱۵ ساله اقساط می‌بندند و وقتی تولیدکننده وام می‌گیرد از همان سال اول اقساط او معوق می‌شود و از سال دوم نرخ سود از ۱۸ درصد با جریمه تأخیر به ۲۴ درصد می‌رسد و این باعث می‌شود ۹۰ درصد وام‌هایی که به تولید کشاورزی داده می‌شود معوق شود. خواسته ما این است که وام‌های بانکی برای پرورش‌دهندگان ۱۵ ساله شود.

فلاح این را هم گفت: از ۱۵ سال قبل یکسری افراد وارد سازمان‌های دولتی شده‌اند که بدنه کارشناسی این سازمان‌ها را ضعیف کردند مثلاً یک استخر پرورش ماهی در سیستان احداث می‌شود باید بچه‌ماهی از مشهد بیاورند و غذای آن را از شیراز تهیه کند و اینها باعث افزایش هزینه تولید می‌شود در حالیکه در تایلند، هند، بنگلادش و دیگر کشورها طرح تولیدکننده خرد متمرکز است و از آنها پشتیبانی می‌شود، ما به هیچ وجه پشتیبان نداریم، یک طرح خرد در نهبندان و یکی دیگر در تایباد و دیگر شهرها پراکنده است.

فلاح افزود: بخشی از بیماری‌های مزارع پرورش به خاطر ویروس وارداتی است اما به جای اینکه جریمه آن را از واردکننده بگیرند به تولیدکننده می‌گویند به ازای هر تخم ماهی ۱۰ تومان به عنوان مسئولیت مدنی باید بپردازید تا استخر شما را بیمه کنیم.

مدیرعامل اتحادیه ماهیان سردآبی همچنین گفت: یکی از مشکلات دیگر ما آموزش است و ما کارگر متخصص پرورش ماهی پیدا نمی‌کنیم چون هیچ

جایی آموزش نمی‌دهند، ما در کشور هزاران هنرستان آموزش خیاطی داریم، اما حتی یک هنرستان آموزش شیلات نداریم.

به گفته فلاح، ۷ هزار کارگاه پروانه‌دار تولید ماهی سردآبی در کشور داریم که ۵۰ درصد آنها فعال و بقیه تعطیل هستند و آنهایی که فعال هستند با زیر ظرفیت اسمی کار می‌کنند.

وی گفت: اکثر هتل‌ها، پادگان‌ها و دانشگاه‌ها ماهی را از غذای پرسنل خود کنار گذاشته‌اند حتی بازار شیلات بعثت اکثر غرفه‌های آن تعطیل شده‌اند بنابراین تقاضا برای مصرف ماهی در کشور به شدت افت کرده است البته در ایام کرونا این امر تشدید شده و اگر کرونا نباشد ما از نظر تولید هم کم می‌آوریم چون تقاضا بالا می‌رود.

همچنین الویری رئیس اتحادیه ماهیان گرم‌آبی گفت: در ۸ استنان کشور شامل ۳ استان شمالی، همچنین خوزستان، تهران، اصفهان، خراسان رضوی و آذربایجان شرقی پرورش ماهی گرم‌آبی انجام می‌شود و مهمترین مشکل این بخش بحث آب‌بهاء است که به صورت ناعادلانه توسط سازمان آب و فاضلاب از تولیدکننده گرفته می‌شود.

وی گفت: استخرهای پرورش ماهیان گرم‌آبی بزرگ و خاکی هستند، در حال حاضر از هر مزرعه براساس میزان تولیدی که گفته می‌شود ۴ تا ۵ تُن در هکتار است به معیار ۵ درصد از تولید را به عنوان آب‌بهاء تنظیم‌شده دریافت می‌کنند در حال حاضر اکثر استخرها و آب‌بندان‌ها رسوب گرفتند و لایروبی آن هزینه سنگینی دارد، به تولیدکننده وام نمی‌دهند که استخرهای خود را لایروبی کند. همچنین تغییر دمای ناگهانی باعث می‌شود تلفات ماهیان گرم آبی بالا برود، به ازای هر ۵ درجه افزایش یا کاهش دما تعداد زیادی ماهی از استخرهای گرم‌آبی می‌میرند.

الویری گفت: من خودم تولیدکننده نمونه کشور بودم، قبلاً ۴ تُن در هکتار هم تولید ماهی گرم‌آبی هم داشتم اما اکنون هر کاری می‌کنم بیش از ۲ تُن نمی‌توانم تولید کنم چون آب و هوا تغییر پیدا کرده، در حالی که سازمان آب و فاضلاب مبنای آب‌بهاء را همان ۳ تا ۴ تُن در هکتار محاسبه می‌کند و آب‌بهای پرورش دهندگان ماهیان گرم‌آبی بالا رفته است.

وی البته این را هم گفت که در برخی از استخرها هم ۶ تن ماهی صورت گرفته اما عمومیت ندارد و سازمان شیلات می‌گوید از هر هکتار ۳٫۵ تن تولید گرم‌آبی باید انجام شود.

به گفته الویری ۴ هزار و ۷۰۰ تولیدکننده ماهی گرم‌آبی در کشور وجود دارد و تولید ما امسال حدود ۴۷۰ هزار تُن برآورد می‌شود.

وی یکی از مشکلات این بخش را اینگونه عنوان کرد که کود شیمیایی، فسفات و اوره که مورد نیاز است دولت می‌گوید کود اوره وارداتی است و به ما نمی‌دهند و ما برای پرورش ماهی در اردیبهشت‌ماه کود لازم داریم اما آنها در شهریورماه کود به ما می‌رسانند که به هیچ درد ما نمی‌خورد و مجبوریم آن را بفروشیم. بازار صادراتی ما قبلاً عراق بود اما متأسفانه بازار عراق هم بسته شده و ما نمی‌دانیم تکلیفمان چیست، تولیدکنندگان ماهیان گرم‌آبی را از سهمیه ذرت و سبوس محروم کردند و در سامانه بازارگاه به ما نهاده نمی‌دهند. هر سال ۲۰۰ هزار تُن کود شیمیایی فسفات نیاز داریم.

سرویس خبری: دام و طیور و آبزیان